
RiShabhagItA

ಮುಷಭಗೀತಾ

Document Information

Text title : RiShabhagItA

File name : Rishhabhagiitaa.itx

Category : gItA, giitaa

Location : doc_giitaa

Proofread by : Sunder Hattangadi, PSA Easwaran

Description-comments : Mahabharat Shantiparva Chapter 124-128 (Adhaya numbers differ for different editions)

Acknowledge-Permission: Professor Tokunaga

Latest update : December 29, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 29, 2022

sanskritdocuments.org

ಮುಷಭಗೀತಾ

ಮಹಾಭಾರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಾಂತರ್ಗತಾ .

ಅಧ್ಯಾಯಃ 124

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ .

ಇಮೇ ಜನಾ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಸದಾ ಭುವಿ .

ಧರ್ಮಸ್ಯ ಶೀಲಮೇವಾದೌ ತತೋ ಮೇ ಸಂಶಯೋ ಮಹಾನ್ .. 1..

ಯದಿ ತಚ್ಚಕ್ರಮಸ್ಮಾಭಿಜ್ಞಾತುಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರ .

ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಯಥೈತದುಪಲಭ್ಯತೇ .. 2..

ಕಥಂ ನು ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಶೀಲಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭಾರತ .

ಕಿಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಚ ತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ವದತಾಂ ವರ .. 3..

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .

ಪುರಾ ದುರ್ಯೋಧನೇನೇಹ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರಾಯ ಮಾನದ .

ಆಖ್ಯಾತಂ ತವ್ಯಮಾನೇನ ಶ್ರಿಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾಗತಾಂ .. 4..

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥೇ ಮಹಾರಾಜ ತವ ಸ ಭ್ರಾತೃಕಸ್ಯ ಹ .

ಸಭಾಯಾಂ ಚಾವಹಸನಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶೃಣು ಭಾರತ .. 5..

ಭವತಸ್ತಾಂ ಸಭಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮೃದ್ಧಿಂ ಚಾಪ್ಯನುತ್ತಮಾಂ .

ದುರ್ಯೋಧನಸ್ತದಾಸೀನಃ ಸರ್ವಂ ಪಿತ್ರೇ ನ್ಯವೇದಯತ್ .. 6..

ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರೋಽಪಿ ದುರ್ಯೋಧನವಚಸ್ತದಾ .

ಅಬ್ರವೀತ್ಕರ್ಣಸಹಿತಂ ದುರ್ಯೋಧನಮಿದಂ ವಚಃ .. 7..

ಕಿಮರ್ಥಂ ತವ್ಯಸೇ ಪುತ್ರ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ .

ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಾಮನುನೇಷ್ಯಾಮಿ ಯದಿ ಸಮ್ಯಗ್ಭವಿಷ್ಯಸಿ .. 8..

ಯಥಾ ತ್ವಂ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪರಪುರಂಜಯ .

ಕಿಂಕರಾ ಭ್ರಾತರಃ ಸರ್ವೇ ಮಿತ್ರಾಃ ಸಂಬಂಧಿನಸ್ತಥಾ .. 9..

ಆಚ್ಛಾದಯಸಿ ಪ್ರಾವಾರಾನಶ್ನಾಸಿ ಪಿಶಿತೌದನಂ .

ಆಜಾನೇಯಾ ವಹಂತಿ ತ್ವಾಂ ಕಸ್ಮಾಚ್ಛೋಚಸಿ ಪುತ್ರಕ .. 10..

ದುರ್ಯೋಧನ ಉವಾಚ .

ದಶ ತಾನಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸ್ನಾತಕಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ .
 ಭುಂಜತೇ ರುಕ್ಮಪಾತ್ರೀಷು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಿವೇಶನೇ .. 11..
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತಾಂ ಸಭಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪಫಲಾನ್ವಿತಾಂ .
 ಅಶ್ವಾಂಸ್ತಿತ್ತಿರಕಲ್ಮಾಷಾನ್ತತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ .. 12..
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಪಾಂಡವೇಯಾನಾಮೃದ್ಧಿಮಿಂದ್ರೋಪಮಾಂ ಶುಭಾಂ .
 ಅಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಸುಮಹತೀಮನುಶೋಚಾಮಿ ಮಾನದ .. 13..
 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ .
 ಯದೀಚ್ಛಸಿ ಶ್ರಿಯಂ ತಾತ ಯಾದೃಶೀಂ ತಾಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರೇ .
 ವಿಶಿಷ್ಟಾಂ ವಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಶೀಲವಾನ್ವವ ಪುತ್ರಕ .. 14..
 ಶೀಲೇನ ಹಿ ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾಃ ಶಕ್ಯಾ ಜೇತುಂ ನ ಸಂಶಯಃ .
 ನ ಹಿ ಕಿಂಚಿದಸಾಧ್ಯಂ ವೈ ಲೋಕೇ ಶೀಲವತಾಂ ಭವೇತ್ .. 15..
 ಏಕರಾತ್ರೇಣ ಮಾಂಧಾತಾ ತ್ರ್ಯಹೇಣ ಜನಮೇಜಯಃ .
 ಸಪ್ತರಾತ್ರೇಣ ನಾಭಾಗಃ ಪೃಥಿವೀಂ ಪ್ರತಿಪೇದಿವಾನ್ .. 16..
 ಏತೇ ಹಿ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ಸರ್ವೇ ಶೀಲವಂತೋ ದಮಾನ್ವಿತಾಃ .
 ಅತಸ್ತೇಷಾಂ ಗುಣಕ್ರೀತಾ ವಸುಧಾ ಸ್ವಯಮಾಗಮತ್ .. 17..
 ಅತ್ರಾಪ್ಯುದಾಹರಂತೀಮಮಿತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಂ .
 ನಾರದೇನ ಪುರಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶೀಲಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಭಾರತ .. 18..
 ಪ್ರಹ್ಲಾದೇನ ಹೃತಂ ರಾಜ್ಯಂ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .
 ಶೀಲಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ದೈತ್ಯೇನ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಚ ವಶೀಕೃತಂ .. 19..
 ತತೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಶಕ್ರಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ .
 ಉವಾಚ ಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೇಯ ಇಚ್ಛಾಮಿ ವೇದಿತುಂ .. 20..
 ತತೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ತಸ್ಮೈ ಜ್ಞಾನಂ ನೈಶ್ರೇಯಸಂ ಪರಂ .
 ಕಥಯಾಮಾಸ ಭಗವಾಂದೇವೇಂದ್ರಾಯ ಕುರೂದ್ವಹ .. 21..
 ಏತಾವಚ್ಛೇಯ ಇತ್ಯೇವ ಬೃಹಸ್ಪತಿರಭಾಷತ .
 ಇಂದ್ರಸ್ತು ಭೂಯಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕ್ಷ ವಿಶೇಷೋ ಭವೇದಿತಿ .. 22..
 ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ .
 ವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಮಹಾಂಸ್ತಾತ ಭಾರ್ಗವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .
 ತತ್ರಾಗಮಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭೂಯ ಏವ ಪುರಂದರ .. 23..
 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ .
 ಆತ್ಮನಸ್ತು ತತಃ ಶ್ರೇಯೋ ಭಾರ್ಗವಾತ್ಸುಮಹಾಯಶಾಃ .
 ಜ್ಞಾನಮಾಗಮಯತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪುನಃ ಸ ಪರಮದ್ಯುತಿಃ .. 24..

ತೇನಾಪಿ ಸಮನುಜ್ಞಾತೋ ಭಾರ್ಗವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ .
 ಶ್ರೇಯೋಽಸ್ತೀತಿ ಪುನರ್ಭೂಯಃ ಶುಕ್ರಮಾಹ ಶತಕ್ರತುಃ .. 25..
 ಭಾರ್ಗವಸ್ತ್ವಾಹ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .
 ಜ್ಞಾನಮಸ್ತಿ ವಿಶೇಷೇಣ ತತೋ ಹೃಷ್ಟಶ್ಚ ಸೋಽಭವತ್ .. 26..
 ಸ ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದಂ ಪಾಕಶಾಸನಃ .
 ಸೃತ್ವಾ ಪ್ರೋವಾಚ ಮೇಧಾವೀ ಶ್ರೇಯ ಇಚ್ಛಾಮಿ ವೇದಿತುಂ .. 27..
 ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ತ್ವ ಬ್ರವೀದ್ವಿಪ್ರಂ ಕ್ಷಣೋ ನಾಸ್ತಿ ದ್ವಿಜರ್ಷಭ .
 ತೈಲೋಕ್ಯರಾಜ್ಯೇ ಸಕ್ತಸ್ಯ ತತೋ ನೋಪದಿಶಾಮಿ ತೇ .. 28..
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ವ ಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕಸ್ಮಿನ್ನಾಲೇ ಕ್ಷಣೋ ಭವೇತ್ .
 ತತೋಪದಿಷ್ಟಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯದ್ಯತ್ಕಾರ್ಯಾಂತರಂ ಭವೇತ್ .. 29..
 ತತಃ ಪ್ರೀತೋಽಭವದ್ರಾಜಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನೇ .
 ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶುಭೇ ಕಾಲೇ ಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಂ ದದೌ ತದಾ .. 30..
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಪಿ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಗುರುವೃತ್ತಿಮನುತ್ತಮಾಂ .
 ಚಕಾರ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಯದ್ವತ್ಸ ಮನಸೇಚ್ಛತಿ .. 31..
 ಪೃಷ್ಟಶ್ಚ ತೇನ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಥಮರಿಂದಮ .
 ತೈಲೋಕ್ಯರಾಜ್ಯಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಕಾರಣಂ ತದ್ಭವೀಹಿ ಮೇ .. 32..
 ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಉವಾಚ .
 ನಾಸೂಯಾಮಿ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜಾಸ್ತೀತಿ ಕದಾಚನ .
 ಕವ್ಯಾನಿ ವದತಾಂ ತಾತ ಸಂಯಚ್ಛಾಮಿ ವಹಾಮಿ ಚ .. 33..
 ತೇ ವಿಸ್ರಬ್ಧಾಃ ಪ್ರಭಾಷಂತೇ ಸಂಯಚ್ಛಂತಿ ಚ ಮಾಂ ಸದಾ .
 ತೇ ಮಾ ಕವ್ಯಪದೇ ಸಕ್ತಂ ಶುಶ್ರೂಷುಮನಸೂಯಕಂ .. 34..
 ಧರ್ಮಾತ್ಮಾನಂ ಚಿತ್ತಕ್ರೋಧಂ ಸಂಯತಂ ಸಂಯತೇಂದ್ರಿಯಂ .
 ಸಮಾಚಿನ್ವಂತಿ ಶಾಸ್ತಾರಃ ಕ್ಷೌದ್ರಂ ಮದ್ವಿವ ಮಕ್ಷಿಕಾಃ .. 35..
 ಸೋಽಹಂ ವಾಗಗ್ರವಿದ್ಯಾನಾಂ ರಸಾನಾಮವಲೇಹಿತಾ .
 ಸ್ವಜಾತ್ಯಾನಧಿತಿಷ್ಠಾಮಿ ನಕ್ಷತ್ರಾಣೀವ ಚಂದ್ರಮಾಃ .. 36..
 ಏತತ್ಪ್ರಥಿವ್ಯಾಮಮೃತಮೇತಚ್ಚಕ್ಷುರನುತ್ತಮಂ .
 ಯದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಖೇ ಕವ್ಯಮೇತಚ್ಛುತ್ವಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ .. 37..
 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ .
 ಏತಾವಚ್ಛೇಯ ಇತ್ಯಾಹ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಂ .
 ಶುಶ್ರೂಷಿತಸ್ತೇನ ತದಾ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ .. 38..
 ಯಥಾವದ್ಗುರುವೃತ್ಯಾ ತೇ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ .

ವರಂ ವೃಣೇಷ್ವ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪ್ರದಾತಾಸ್ಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ .. 39..
 ಕೃತಮಿತ್ಯೇವ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಮುವಾಚ ಸ ಚ ವೈ ದ್ವಿಜಃ .
 ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ವ ಬ್ರವೀತ್ಪ್ರೀತೋ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ವರ ಇತ್ಯುತ .. 40..
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ .
 ಯದಿ ರಾಜನ್ವಸನ್ನಸ್ತ್ವಂ ಮಮ ಚೇಚ್ಛಸಿ ಚೇದ್ಧಿತಂ .
 ಭವತಃ ಶೀಲಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪ್ರಾಪ್ತುಮೇಷ ವರೋ ಮಮ .. 41..
 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ .
 ತತಃ ಪ್ರೀತಶ್ಚ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರೋ ಭಯಂ ಚಾಸ್ಯಾಭವನ್ಮಹತ್ .
 ವರೇ ಪ್ರದಿಷ್ಟೇ ವಿಪ್ರೇಣ ನಾಲ್ಪಚೇತಾಯಮಿತ್ಯುತ .. 42..
 ಏವಮಸ್ತಿ ತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ವಿಸ್ಮಿತಸ್ತದಾ .
 ಉಪಾಕೃತ್ಯ ತು ವಿಪ್ರಾಯ ವರಂ ದುಃಖಾನ್ವಿತೋಽಭವತ್ .. 43..
 ದತ್ತೇ ವರೇ ಗತೇ ವಿಪ್ರೇ ಚಿಂತಾಸೀನ್ಮಹತೀ ತತಃ .
 ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಮಹಾರಾಜ ನಿಶ್ಚಯಂ ನ ಚ ಜಗ್ಮಿವಾನ್ .. 44..
 ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯತಸ್ತಾತ ಛಾಯಾ ಭೂತಂ ಮಹಾದ್ಯುತೇ .
 ತೇಜೋ ವಿಗ್ರಹವತ್ತಾತ ಶರೀರಮಜಹಾತ್ತದಾ .. 45..
 ತಮಪೃಚ್ಛನ್ಮಹಾಕಾಯಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಃ ಕೋ ಭವಾನಿತಿ .
 ಪ್ರತ್ಯಾಹ ನನು ಶೀಲೋಽಸ್ಮಿ ತ್ಯಕ್ತೋ ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವಯಾ .. 46..
 ತಸ್ಮಿಂದ್ವಿಜವರೇ ರಾಜನ್ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಮನಿಂದಿತಂ .
 ಯೋಽಸೌ ಶಿಷ್ಯತ್ವಮಾಗಮ್ಯ ತ್ವಯಿ ನಿತ್ಯಂ ಸಮಾಹಿತಃ .
 ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಂತರ್ಹಿತಂ ತದ್ವೈ ಶಕ್ರಂ ಚಾನ್ವವಿಶತ್ಪ್ರಭೋ .. 47..
 ತಸ್ಮಿಂಸ್ತೇಜಸಿ ಯಾತೇ ತು ತಾದೃಗ್ರೂಪಸ್ತತೋಽಪರಃ .
 ಶರೀರಾನ್ವಿಸೃತಸ್ತಸ್ಯ ಕೋ ಭವಾನಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ .. 48..
 ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಯತ್ರಾಸೌ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಃ .
 ತತ್ರ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರ ಯತಃ ಶೀಲಂ ತತೋ ಹ್ಯಹಂ .. 49..
 ತತೋಽಪರೋ ಮಹಾರಾಜ ಪ್ರಜ್ಜಲನ್ನಿವ ತೇಜಸಾ .
 ಶರೀರಾನ್ವಿಸೃತಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .. 50..
 ಕೋ ಭವಾನಿತಿ ಪೃಷ್ಟಶ್ಚ ತಮಾಹ ಸ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ .
 ಸತ್ಯಮಸ್ಮ್ಯಸುರೇಂದ್ರಾಗ್ರ್ಯ ಯಾಸ್ಯೇಽಹಂ ಧರ್ಮಮನ್ವಿಹ .. 51..
 ತಸ್ಮಿನ್ನನುಗತೇ ಧರ್ಮಂ ಪುರುಷೇ ಪುರುಷೋಽಪರಃ .
 ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ ತತಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪೃಷ್ಟಶ್ಚಾಹ ಮಹಾತ್ಮನಾ .
 ವೃತ್ತಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಯತಃ ಸತ್ಯಂ ತತೋ ಹ್ಯಹಂ .. 52..

ತಸ್ಮಿನ್ನತೇ ಮಹಾಶ್ವೇತಃ ಶರೀರಾತ್ಪ್ರಸ್ಯ ನಿಯಮಯೌ .
 ಪೃಷ್ಟಶ್ಚಾಹ ಬಲಂ ವಿದ್ಧಿ ಯತೋ ವೃತ್ತಮಹಂ ತತಃ .
 ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಯಯೌ ತತ್ರ ಯತೋ ವೃತ್ತಂ ನರಾಧಿಪ .. 53..
 ತತಃ ಪ್ರಭಾಮಯೀ ದೇವೀ ಶರೀರಾತ್ಪ್ರಸ್ಯ ನಿಯಮಯೌ .
 ತಾಮಪೃಚ್ಛತ್ಸ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಃ ಸಾ ಶ್ರೀರಿತ್ಯೇವಮಬ್ರವೀತ್ .. 54..
 ಉಷಿತಾಸ್ಮಿ ಸುಖಂ ವೀರ ತ್ವಯಿ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮೇ .
 ತ್ವಯಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಬಲಂ ಯತ್ರ ತತೋ ಹ್ಯಹಂ .. 55..
 ತತೋ ಭಯಂ ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .
 ಅಪೃಚ್ಛತ ಚ ತಾಂ ಭೂಯಃ ಕ್ಷ ಯಾಸಿ ಕಮಲಾಲಯೇ .. 56..
 ತ್ವಂ ಹಿ ಸತ್ಯವ್ರತಾ ದೇವೀ ಲೋಕಸ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರೀ .
 ಕಶ್ಚಾಸೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತತ್ತ್ವ ಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವೇದಿತುಂ .. 57..
 ಶ್ರೀರುವಾಚ .
 ಸ ಶಕ್ರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಯಸ್ತ್ವ ಯಾ ಚೋಪಶಿಕ್ಷಿತಃ .
 ತೈ ಲೋಕೈ ತೇ ಯದೈಶ್ವರ್ಯಂ ತತ್ತೇನಾಪಹೃತಂ ಪ್ರಭೋ .. 58..
 ಶೀಲೇನ ಹಿ ತ್ವಯಾ ಲೋಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಜ್ಞ ನಿರ್ಜಿತಾಃ .
 ತದ್ವಿಜ್ಞಾಯ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ತವ ಶೀಲಂ ಹೃತಂ ಪ್ರಭೋ .. 59..
 ಧರ್ಮಃ ಸತ್ಯಂ ತಥಾ ವೃತ್ತಂ ಬಲಂ ಚೈವ ತಥಾ ಹ್ಯಹಂ .
 ಶೀಲಮೂಲಾ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸದಾ ನಾಸ್ಯತ್ರ ಸಂಶಯಃ .. 60..
 ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .
 ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಗತಾ ತು ಶ್ರೀಸ್ತೇ ಚ ಸರ್ವೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ .
 ದುರ್ಯೋಧನಸ್ತು ಪಿತರಂ ಭೂಯ ಏವಾಬ್ರವೀದಿದಂ .. 61..
 ಶೀಲಸ್ಯ ತತ್ತ್ವ ಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವೇತ್ತುಂ ಕೌರವನಂದನ .
 ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಚ ಯಥಾ ಶೀಲಂ ತಮುಪಾಯಂ ವದಸ್ವ ಮೇ .. 62..
 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ .
 ಸೋಪಾಯಂ ಪೂರ್ವಮುದ್ವಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ .
 ಸಂಕ್ಷೇಪತಸ್ತು ಶೀಲಸ್ಯ ಶೃಣು ಪ್ರಾಪ್ತಿಂ ನರಾಧಿಪ .. 63..
 ಅದ್ರೋಹಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ಗಿರಾ .
 ಅನುಗ್ರಹಶ್ಚ ದಾನಂ ಚ ಶೀಲಮೇತತ್ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ .. 64..
 ಯದನ್ಯೇಷಾಂ ಹಿತಂ ನ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮನಃ ಕರ್ಮ ಪೌರುಷಂ .
 ಅಪತ್ರವೇತ ವಾ ಯೇನ ನ ತತ್ಕುರ್ಯಾತ್ಕಥಂಚನ .. 65..
 ತತ್ತು ಕರ್ಮ ತಥಾ ಕುರ್ಯಾದ್ಯೇನ ಶ್ಲಾಘೇತ ಸಂಸದಿ .

ಏತಚ್ಚೇಲಂ ಸಮಾಸೇನ ಕಥಿತಂ ಕುರುಸತ್ತಮ .. 66..
ಯದ್ಯಪ್ಯಶೀಲಾ ನೃಪತೇ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಕ್ಷಚಿಚ್ಛಿಯಂ .
ನ ಭುಂಜತೇ ಚಿರಂ ತಾತ ಸಮೂಲಾಶ್ಚ ಪತಂತಿ ತೇ .. 67..
ಏತದ್ವಿದಿತ್ವಾ ತತ್ತ್ವೇನ ಶೀಲವಾನ್ಭವ ಪುತ್ರಕ .
ಯದೀಚ್ಛಸಿ ಶ್ರಿಯಂ ತಾತ ಸುವಿಶಿಷ್ಟಾಂ ಯುಧಿಷ್ಟಿರಾತ್ .. 68..
ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .
ಏತತ್ಕಥಿತವಾನ್ಪುತ್ರೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೋ ನರಾಧಿಪ .
ಏತತ್ಕುರುಷ್ವ ಕೌಂತೇಯ ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತತ್ಪಲಂ .. 69..
ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ರಾಜಧರ್ಮಾನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ
ಶೀಲವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಚತುರ್ವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ . 124

ಅಧ್ಯಾಯಃ 125

ಯುಧಿಷ್ಟಿರ ಉವಾಚ .
ಶೀಲಂ ಪ್ರಧಾನಂ ಪುರುಷೇ ಕಥಿತಂ ತೇ ಪಿತಾಮಹ .
ಕಥಮಾಶಾ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಯಾ ಚ ಸಾ ತದ್ವದಸ್ವ ಮೇ .. 1..
ಸಂಶಯೋ ಮೇ ಮಹಾನೇಷ ಸಮುತ್ಪನ್ನಃ ಪಿತಾಮಹ .
ಭೀತ್ತಾ ಚ ತಸ್ಯ ನಾನೋಽಸ್ಮಿ ತ್ವತ್ತಃ ಪರಪುರಂಜಯ .. 2..
ಪಿತಾಮಹಾಶಾ ಮಹತೀ ಮಮಾಸೀದ್ಧಿ ಸುಯೋಧನೇ .
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯುದ್ಧೇ ತು ಯದ್ಯುಕ್ತಂ ತತ್ಕರ್ತಾಯಮಿತಿ ಪ್ರಭೋ .. 3..
ಸರ್ವಸ್ಯಾಶಾ ಸುಮಹತೀ ಪುರುಷಸ್ಯೋಪಜಾಯತೇ .
ತಸ್ಯಾಂ ವಿಹನ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ದುಃಖೋ ಮೃತ್ಯುರಸಂಶಯಂ .. 4..
ಸೋಽಹಂ ಹತಾಶೋ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಸ್ತೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ .
ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರೇಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪಶ್ಯ ಮಂದಾತ್ಮತಾಂ ಮಮ .. 5..
ಆಶಾಂ ಮಹತ್ತರಾಂ ಮನ್ಯೇ ಪರ್ವತಾದಪಿ ಸದ್ಭುಮಾತ್ .
ಆಕಾಶಾದಪಿ ವಾ ರಾಜನ್ನಪ್ರಮೇಯೈವ ವಾ ಪುನಃ .. 6..
ಏಷಾ ಚೈವ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ದುರ್ವಿಚಿಂತ್ಯಾ ಸುದುರ್ಲಭಾ .
ದುರ್ಲಭತ್ವಾಚ್ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಿಮನ್ಯದ್ಧುರ್ಲಭಂ ತತಃ .. 7..
ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .
ಅತ್ರ ತೇ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರ ನಿಬೋಧ ತತ್ .
ಇತಿಹಾಸಂ ಸುಮಿತ್ರಸ್ಯ ನಿರ್ವೃತ್ತಮೃಷಭಸ್ಯ ಚ .. 8..
ಸುಮಿತ್ರೋ ನಾಮ ರಾಜರ್ಷಿಹೈಹಯೋ ಮೃಗಯಾಂ ಗತಃ .

ಸಸಾರ ಸ ಮೃಗಂ ವಿದ್ವಾ ಬಾಣೇನ ನತಪರ್ವಣಾ .. 9..
 ಸ ಮೃಗೋ ಬಾಣಮಾದಾಯ ಯಯಾವಮಿತವಿಕ್ರಮಃ .
 ಸ ಚ ರಾಜಾ ಬಲೀ ತೂರ್ಣಂ ಸಸಾರ ಮೃಗಮಂತಿಕಾತ್ .. 10..
 ತತೋ ನಿಮ್ಮಂ ಸ್ಥಲಂ ಚೈವ ಸ ಮೃಗೋಽದ್ರವದಾಶುಗಃ .
 ಮುಹೂರ್ತಮೇವ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಮೇನ ಸ ಪಥಾಗಮತ್ .. 11..
 ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ತಾರುಣ್ಯಾದೌರಸೇನ ಬಲೇನ ಚ .
 ಸಸಾರ ಬಾಣಾಸನಭೃತ್ಸಖಡ್ಗೋ ಹಂಸವತ್ತದಾ .. 12..
 ತೀರ್ತ್ವಾ ನದಾನ್ನದೀಂಶ್ಚೈವ ಪಲ್ವಲಾನಿ ವನಾನಿ ಚ .
 ಅತಿಕ್ರಮ್ಯಾಭ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಸಾರೈವ ವನೇಚರನ್ .. 13..
 ಸ ತು ಕಾಮಾನ್ಮೃಗೋ ರಾಜನ್ನಾಸಾದ್ಯಾಸಾದ್ಯ ತಂ ನೃಪಂ .
 ಪುನರಭ್ಯೇತಿ ಜವನೋ ಜವೇನ ಮಹತಾ ತತಃ .. 14..
 ಸ ತಸ್ಯ ಬಾಣೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಸಮಭ್ಯಸ್ತೋ ವನೇಚರಃ .
 ಪ್ರಕ್ರೀಡನ್ನಿವ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪುನರಭ್ಯೇತಿ ಚಾಂತಿಕಂ .. 15..
 ಪುನಶ್ಚ ಜವಮಾಸ್ಥಾಯ ಜವನೋ ಮೃಗಯೂಥಪಃ .
 ಅತೀತ್ಯಾತೀತ್ಯ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪುನರಭ್ಯೇತಿ ಚಾಂತಿಕಂ .. 16..
 ತಸ್ಯ ಮರ್ಮಚ್ಛಿದಂ ಘೋರಂ ಸುಮಿತ್ರೋಽಮಿತ್ರಕರ್ಶನಃ .
 ಸಮಾದಾಯ ಶರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಕಾರ್ಮುಕಾನ್ನಿರವಾಸೃಜತ್ .. 17..
 ತತೋ ಗವ್ಯೂತಿಮಾತ್ರೇಣ ಮೃಗಯೂಥಪಯೂಥಪಃ .
 ತಸ್ಯ ಬಾಣಪಥಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಸ್ಥಿವಾನ್ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ .. 18..
 ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತೇ ಬಾಣೇ ಭೂಮೌ ಪ್ರಜಲಿತೇ ತತಃ .
 ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾರಣ್ಯಂ ಮೃಗೋ ರಾಜಾಪ್ಯಥಾದ್ರವತ್ .. 19..
 ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ರಾಜಧರ್ಮಾನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ
 ಋಷಭಗೀತಾಸು ಪಂಚವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ . 125

ಅಧ್ಯಾಯಃ 126

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .
 ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು ಮಹಾರಣ್ಯಂ ತಾಪಸಾನಾಮಥಾಶ್ರಮಂ .
 ಆಸನಾದ ತತೋ ರಾಜಾ ಶ್ರಾಂತಶ್ಚೋಪಾವಿಶತ್ಪುನಃ .. 20..
 ತಂ ಕಾರ್ಮುಕಧರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರಮಾರ್ತಂ ಕ್ಷುಧಿತಂ ತದಾ .
 ಸಮೇತ್ಯ ಋಷಯಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನೂಜಾಂ ಚಕ್ರುರ್ಯಥಾವಿಧಿ .. 21..
 ಋಷಯೋ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲಮಪೃಚ್ಛನ್ಸ್ವಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ .

ಕೇನ ಭದ್ರ ಮುಖಾರ್ಥೇನ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ತಪೋವನಂ .. 22..
 ಪದಾತಿರ್ಬದ್ಧನಿಸ್ತಿಂಶೋ ಧನ್ವೀ ಬಾಣೇ ನರೇಶ್ವರ .
 ಏತದಿಚ್ಛಾಮ ವಿಜ್ಞಾತುಂ ಕುತಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಮಾನದ .
 ಕಸ್ಮಿನ್ನುಲೇ ಹಿ ಜಾತಸ್ತ್ವಂ ಕಿನ್ನಾಮಾಸಿ ಬ್ರವೀಹಿ ನಃ .. 23..
 ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ .
 ಆಚಖ್ಯೌ ತದ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪರಿಚರ್ಯಾಂ ಚ ಭಾರತ .. 24..
 ಹೈಹಯಾನಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸುಮಿತೋ ಮಿತ್ರನಂದನಃ .
 ಚರಾಮಿ ಮೃಗಯೂಥಾನಿ ನಿಘ್ನನ್ಬಾಣೈಃ ಸಹಸ್ರಶಃ .
 ಬಲೇನ ಮಹತಾ ಗುಪ್ತಃ ಸಾಮಾತ್ಯಃ ಸಾವರೋಧನಃ .. 25..
 ಮೃಗಸ್ತು ವಿದ್ಧೋ ಬಾಣೇನ ಮಯಾ ಸರತಿ ಶಲ್ಯವಾನ್ .
 ತಂ ದ್ರವಂತಮನು ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವನಮೇತದ್ಯದೃಚ್ಛಯಾ .
 ಭವತ್ಸಕಾಶೇ ನಷ್ಟಶ್ರೀರ್ಹತಾಶಃ ಶ್ರಮಕರ್ಶಿತಃ .. 26..
 ಕಿನ್ನು ದುಃಖಮತೋಽನ್ಯದ್ವೈ ಯದಹಂ ಶ್ರಮಕರ್ಶಿತಃ .
 ಭವತಾಮಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಹತಾಶೋ ನಷ್ಟಲಕ್ಷಣಃ .. 27..
 ನ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷಣತ್ಯಾಗೋ ನ ಪುರಸ್ಯ ತಪೋಧನಾಃ .
 ದುಃಖಂ ಕರೋತಿ ತತ್ತೀವ್ರಂ ಯಥಾಶಾ ವಿಹತಾ ಮಮ .. 28..
 ಹಿಮವಾನ್ವಾ ಮಹಾಶೈಲಃ ಸಮುದ್ರೋ ವಾ ಮಹೋದಧಿಃ .
 ಮಹತ್ತ್ವಾನ್ನಾನ್ವಪದ್ಯೇತಾಂ ರೋದಸ್ಯೋರಂತರಂ ಯಥಾ .
 ಆಶಾಯಾಸ್ತಪಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತಥಾ ನಾಂತಮಹಂ ಗತಃ .. 29..
 ಭವತಾಂ ವಿದಿತಂ ಸರ್ವಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾ ಹಿ ತಪೋಧನಾಃ .
 ಭವಂತಃ ಸುಮಹಾಭಾಗಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಶಯಂ .. 30..
 ಆಶಾವಾನ್ಪರುಷೋ ಯಃ ಸ್ಯಾದಂತರಿಕ್ಷಮಥಾಪಿ ವಾ .
 ಕಿಂ ನು ಜ್ಯಾಯಸ್ತರಂ ಲೋಕೇ ಮಹತ್ತ್ವಾತ್ಪ್ರತಿಭಾತಿ ವಃ .
 ಏತದಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವೇನ ಶ್ರೋತುಂ ಕಿಮಿಹ ದುರ್ಲಭಂ .. 31..
 ಯದಿ ಗುಹ್ಯಂ ತಪೋನಿತ್ಯಾ ನ ವೋ ಬ್ರೂತೇಹ ಮಾಚಿರಂ .
 ನ ಹಿ ಗುಹ್ಯಮತಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ದ್ವಿಜಪುಂಗವಾಃ .. 32..
 ಭವತ್ಸಪೋ ವಿಘಾತೋ ವಾ ಯೇನ ಸ್ಯಾದ್ವಿರಮೇ ತತಃ .
 ಯದಿ ವಾಸ್ತಿ ಕಥಾಯೋಗೋ ಯೋಽಯಂ ಪ್ರಶ್ನೋ ಮಯೇರಿತಃ .. 33..
 ಏತತ್ಕಾರಣಸಾಮಗ್ರ್ಯಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ .
 ಭವಂತೋಽಪಿ ತಪೋನಿತ್ಯಾ ಬ್ರೂಯುರೇತತ್ಸಮಾಹಿತಾಃ .. 34..
 ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ರಾಜಧರ್ಮಾನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ

ಋಷಭಗೀತಾಸು ಷಡ್ವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ . 126

ಅಧ್ಯಾಯಃ 127

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .

ತತಸ್ತೇಷಾಂ ಸಮಸ್ತಾನಾಮೃಷೀಣಾಮೃಷಿಸತ್ತಮಃ .
 ಋಷಭೋ ನಾಮ ವಿಪ್ರರ್ಷಿಃ ಸ್ಮಯನ್ನಿವ ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ .. 1..
 ಪುರಾಹಂ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ತೀರ್ಥಾನ್ಯನುಚರನ್ವಭೋ .
 ಸಮಾಸಾದಿತವಾಂದಿವ್ಯಂ ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಂ .. 2..
 ಯತ್ರ ಸಾ ಬದರೀ ರಮ್ಯಾ ಹೃದೋ ವೈಹಾಯಸಸ್ತಥಾ .
 ಯತ್ರ ಚಾಶ್ವಶಿರಾ ರಾಜನ್ವೇದಾನ್ವರತಿ ಶಾಶ್ವತಾನ್ .. 3..
 ತಸ್ಮಿನ್ನರಸಿ ಕೃತ್ವಾಹಂ ವಿಧಿವತ್ತರ್ಪಣಂ ಪುರಾ .
 ಪಿತೃಣಾಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ತತ ಆಶ್ರಮಮಿಯಾಂ ತದಾ .. 4..
 ರೇಮಾತೇ ಯತ್ರ ತೌ ನಿತ್ಯಂ ನರನಾರಾಯಣಾವೃಷೀ .
 ಅದೂರಾದಾಶ್ರಮಂ ಕಂಚಿದ್ವಾಸಾರ್ಥಮಗಮಂ ತತಃ .. 5..
 ತತಶ್ಚೀರಾಜಿನಧರಂ ಕೃಶಮುಚ್ಚಮತೀವ ಚ .
 ಅದ್ರಾಕ್ಷಮೃಷಿಮಾಯಾಂತಂ ತನುಂ ನಾಮ ತಪೋನಿಧಿಂ .. 6..
 ಅನ್ಯೈರ್ನರೈರ್ಮಹಾಬಾಹೋ ವಪುಷಾಷ್ಟಗುಣಾನ್ವಿತಂ .
 ಕೃಶತಾ ಚಾಪಿ ರಾಜರ್ಷೇ ನ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾದೃಶೀ ಕ್ಷಚಿತ್ .. 7..
 ಶರೀರಮಪಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ತಸ್ಯ ಕಾನಿಷ್ಠಿಕಾ ಸಮಂ .
 ಗ್ರೀವಾ ಬಾಹೂ ತಥಾ ಪಾದೌ ಕೇಶಾಶ್ಚಾನ್ಭುತದರ್ಶನಾಃ .. 8..
 ಶಿರಃ ಕಾಯಾನುರೂಪಂ ಚ ಕರ್ಣೌ ನೇತ್ರೇ ತಥೈವ ಚ .
 ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯೈವ ಚೇಷ್ಟಾ ಚ ಸಾಮಾನ್ಯೇ ರಾಜಸತ್ತಮ .. 9..
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಂ ತಂ ಕೃಶಂ ವಿಪ್ರಂ ಭೀತಃ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ .
 ಪಾದೌ ತಸ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯಾಥ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಗ್ರತಃ .. 10..
 ನಿವೇದ್ಯ ನಾಮಗೋತ್ರಂ ಚ ಪಿತರಂ ಚ ನರರ್ಷಭ .
 ಪ್ರದಿಷ್ಟೇ ಚಾಸನೇ ತೇನ ಶನೈರಹಮುಪಾವಿಶಂ .. 11..
 ತತಃ ಸ ಕಥಯಾಮಾಸ ಕಥಾ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಹಿತಾಃ .
 ಋಷಿಮಧ್ಯೇ ಮಹಾರಾಜ ತತ್ರ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ .. 12..
 ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಕಥಯತ್ಯೇವ ರಾಜಾ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ .
 ಉಪಾಯಾಜ್ಜವನೈರಶ್ವೈಃ ಸಬಲಃ ಸಾವರೋಧನಃ .. 13..
 ಸ್ಮರನ್ಪುತ್ರಮರಣ್ಯೇ ವೈ ನಷ್ಟಂ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ .

ಭೂರಿದ್ಯುಮ್ನ ಪಿತಾ ಧೀಮಾನ್ವಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹಾಯಶಾಃ .. 14..
ಇಹ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಂ ಪುತ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮೀಹೇತಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ .
ಏವಮಾಶಾಕೃತೋ ರಾಜಂಶ್ಚರನ್ವನಮಿದಂ ಪುರಾ .. 15..
ದುರ್ಲಭಃ ಸ ಮಯಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ನೂನಂ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ .
ಏಕಃ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ನಷ್ಟ ಇತ್ಯಸಕೃತ್ತದಾ .. 16..
ದುರ್ಲಭಃ ಸ ಮಯಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಶಾ ಚ ಮಹತೀ ಮಮ .
ತಯಾ ಪರೀತಗಾತ್ರೋಽಹಂ ಮುಮೂರ್ಷುರ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ .. 17..
ಏತಚ್ಚುತ್ವಾ ಸ ಭಗವಾಂಸ್ತನುರ್ಮುನಿವರೋತ್ತಮಃ .
ಅವಾಕ್ಮಿರಾ ಧ್ಯಾನವರೋ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ತಸ್ಥಿವಾನ್ .. 18..
ತಮನುಧ್ಯಾಂತಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ರಾಜಾ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ .
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ದೀನಾತ್ಮಾ ಮಂದಂ ಮಂದಮಿವಾಸಕೃತ್ .. 19..
ದುರ್ಲಭಂ ಕಿಂ ನು ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ಆಶಾಯಾಶ್ಚೈವ ಕಿಂ ಭವೇತ್ .
ಬ್ರವೀತು ಭಗವಾನೇತದ್ಯದಿ ಗುಹ್ಯಂ ನ ತನ್ಮಯಿ .. 20..
ಮಹರ್ಷಿಭಗವಾಂಸ್ತೇನ ಪೂರ್ವಮಾಸೀದ್ವಿಮಾನಿತಃ .
ಬಾಲಿಶಾಂ ಬುದ್ಧಿಮಾಸ್ಥಾಯ ಮಂದಭಾಗ್ಯತಯಾಽಽತ್ಮನಃ .. 21..
ಅರ್ಥಯನ್ಮಲಶಂ ರಾಜನ್ಮಾಂಚನಂ ವಲ್ಕಲಾನಿ ಚ .
ನಿರ್ವಿಣ್ಣಃ ಸ ತು ವಿಪ್ರರ್ಷಿರ್ನಿರಾಶಃ ಸಮಪದ್ಯತ .. 22..
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭಿವಾದ್ಯಾಥ ತಮೃಷಿಂ ಲೋಕಪೂಜಿತಂ .
ಶ್ರಾಂತೋ ನೃಷೀದದ್ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಯಥಾ ತ್ವಂ ನರಸತ್ತಮ .. 23..
ಅಘ್ಯಂ ತತಃ ಸಮಾನೀಯ ಪಾದ್ಯಂ ಚೈವ ಮಹಾನೃಷಿಃ .
ಆರಣ್ಯಕೇನ ವಿಧಿನಾ ರಾಜ್ಞೇ ಸರ್ವಂ ನೃವೇದಯತ್ .. 24..
ತತಸ್ತೇ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರ್ಯ ನರರ್ಷಭಂ .
ಉಪಾವಿಶನ್ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಪ್ತರ್ಷಯ ಇವ ಧ್ರುವಂ .. 25..
ಅಪೃಚ್ಛಂಶ್ಚೈವ ತೇ ತತ್ರ ರಾಜಾನಮಪರಾಜಿತಂ .
ಪ್ರಯೋಜನಮಿದಂ ಸರ್ವಮಾಶ್ರಮಸ್ಯ ಪ್ರವೇಶನಂ .. 26..
ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ರಾಜಧರ್ಮಾನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ
ಋಷಭಗೀತಾಸು ಸಪ್ತವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ . 127

ಅಧ್ಯಾಯಃ 128

ರಾಜೋವಾಚ .
ವೀರದ್ಯುಮ್ನ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ರಾಜಾಹಂ ದಿಕ್ಷು ವಿಶ್ರುತಃ .

ಭೂರಿದ್ಯುಮ್ನಂ ಸುತಂ ನಷ್ಟಮನ್ವೇಷ್ಟುಂ ವನಮಾಗತಃ .. 27..
 ಏಕಪುತ್ರಃ ಸ ವಿಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ ಬಾಲ ಏವ ಚ ಸೋಽನಘ .
 ನ ದೃಶ್ಯತೇ ವನೇ ಚಾಸ್ಮಿಂಸ್ತಮನ್ವೇಷ್ಟುಂ ಚರಾಮ್ಯಹಂ .. 28..
 ಋಷಭ ಉವಾಚ .
 ಏವಮುಕ್ತೇ ತು ವಚನೇ ರಾಜ್ಞಾ ಮುನಿರಧೋಮುಖಃ .
 ತೂಷ್ಟೀಮೇವಾಭವತ್ತತ್ರ ನ ಚ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವಾನ್ವೃಪಂ .. 29..
 ಸ ಹಿ ತೇನ ಪುರಾ ವಿಪ್ರೋ ರಾಜ್ಞಾ ನಾತ್ಯರ್ಥಮಾನಿತಃ .
 ಆಶಾ ಕೃಶಂ ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ತಪೋ ದೀರ್ಘಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ .. 30..
 ಪ್ರತಿಗ್ರಹಮಹಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ನ ಕರಿಷ್ಯೇ ಕಥಂಚನ .
 ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಚೈವ ವರ್ಣಾನಾಮಿತಿ ಕೃತ್ವಾ ಧಿಯಂ ತದಾ .. 31..
 ಆಶಾ ಹಿ ಪುರುಷಂ ಬಾಲಂ ಲಾಲಾಪಯತಿ ತಸ್ಥುಷೀ .
 ತಾಮಹಂ ವ್ಯಪನೇಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ .. 32..
 ರಾಜೋವಾಚ .
 ಆಶಾಯಾಃ ಕಿಂ ಕೃಶತ್ವಂ ಚ ಕಿಂ ಚೇಹ ಭುವಿ ದುರ್ಲಭಂ .
 ಬ್ರವೀತು ಭಗವಾನೇತತ್ತ್ವಂ ಹಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥದರ್ಶಿವಾನ್ .. 33..
 ಋಷಭ ಉವಾಚ .
 ತತಃ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ಮಾರಯಿಷ್ಯನ್ನಿವಾಬ್ರವೀತ್ .
 ರಾಜಾನಂ ಭಗವಾನ್ವಿಪ್ರಸ್ತತಃ ಕೃಶತನುಸ್ತನುಃ .. 34..
 ಕೃಶತ್ವೇನ ಸಮಂ ರಾಜನ್ನಾಶಾಯಾ ವಿದ್ಯತೇ ನೃಪ .
 ತಸ್ಯಾ ವೈ ದುರ್ಲಭತ್ವಾತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥಿತಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾ ಮಯಾ .. 35..
 ರಾಜೋವಾಚ .
 ಕೃಶಾಕೃಶೇ ಮಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನ ಹೀತೇ ವಚನಾತ್ತವ .
 ದುರ್ಲಭತ್ವಂ ಚ ತಸ್ಯೈವ ವೇದ ವಾಕ್ಯಮಿವ ದ್ವಿಜ .. 36..
 ಸಂಶಯಸ್ತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸಂಜಾತೋ ಹೃದಯೇ ಮಮ .
 ತನ್ನೇ ಸತ್ತಮ ತತ್ತ್ವೇನ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಪೃಚ್ಛತಃ .. 37..
 ತ್ವತ್ತಃ ಕೃಶತರಂ ಕಿಂ ನು ಬ್ರವೀತು ಭಗವಾನಿದಂ .
 ಯದಿ ಗುಹ್ಯಂ ನ ತೇ ವಿಪ್ರ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಕಿಂ ನು ದುರ್ಲಭಂ .. 38..
 ಕೃಶತನುರುವಾಚ .
 ದುರ್ಲಭೋಽಪ್ಯಥ ವಾ ನಾಸ್ತಿ ಯೋಽರ್ಥಿ ಧೃತಿಮಿವಾಪ್ನುಯಾತ್ .
 ಸುದುರ್ಲಭತರಸ್ತಾತ ಯೋಽರ್ಥಿನಂ ನಾವಮನ್ಯತೇ .. 39..
 ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ನೋಪಕ್ರಿಯತೇ ಪರಂ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಯಥಾರ್ಹತಃ .
 ಸಕ್ತಾ ಯಾ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಸಾಶಾ ಕೃಶತರೀ ಮಯಾ .. 40..

ಏಕಪುತ್ರಃ ಪಿತಾ ಪುತ್ರೇ ನಷ್ಟೇ ವಾ ಪ್ರೋಷಿತೇ ತಥಾ .

ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಯೋ ನ ಜಾನಾತಿ ಸಾಶಾ ಕೃಶತರೀ ಮಯಾ .. 41..

ಪ್ರಸವೇ ಚೈವ ನಾರೀಣಾಂ ವೃದ್ಧಾನಾಂ ಪುತ್ರಕಾರಿತಾ .

ತಥಾ ನರೇಂದ್ರ ಧನಿನಾಮಾಶಾ ಕೃಶತರೀ ಮಯಾ .. 42..

ಋಷಭ ಉವಾಚ .

ಏತಚ್ಚುತ್ವಾ ತತೋ ರಾಜನ್ಸ ರಾಜಾ ಸಾವರೋಧನಃ .

ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಪಾದೌ ಶಿರಸಾ ನಿಪಪಾತ ದ್ವಿಜರ್ಷಭೇ .. 43..

ರಾಜೋವಾಚ .

ಪ್ರಸಾದಯೇ ತ್ವಾ ಭಗವನ್ಪುತ್ರೇಣೇಚ್ಛಾಮಿ ಸಂಗತಿಂ .

ವೃಣೇಷ್ವ ಚ ವರಂ ವಿಪ್ರ ಯಮಿಚ್ಛಸಿ ಯಥಾವಿಧಿ .. 44..

ಋಷಭ ಉವಾಚ .

ಅಬ್ರವೀಚ್ಛ ಹಿ ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜಾ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ .

ಸತ್ಯಮೇತದ್ಯಥಾ ವಿಪ್ರ ತ್ವಯೋಕ್ತಂ ನಾಸ್ಯತೋ ಮೃಷಾ .. 45..

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಭಗವಾಂಸ್ತನುಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ .

ಪುತ್ರಮಸ್ಯಾನಯತ್ಕ್ವಿ ಪ್ರಂ ತಪಸಾ ಚ ಶ್ರುತೇನ ಚ .. 46..

ತಂ ಸಮಾನಾಯ್ಯ ಪುತ್ರಂ ತು ತದೋಪಾಲಭ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಂ .

ಆತ್ಮಾನಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ .. 47..

ಸಂದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಚಾತ್ಮಾನಂ ದಿವ್ಯಮದ್ಭುತದರ್ಶನಂ .

ವಿಪಾಪ್ಮಾ ವಿಗತಕ್ರೋಧಶ್ಚಚಾರ ವನಮಂತಿಕಾತ್ .. 48..

ಏತದ್ವೃಷ್ಟಂ ಮಯಾ ರಾಜಂಸ್ತಶ್ಚ ವಚನಂ ಶ್ರುತಂ .

ಆಶಾಮಪನಯಸ್ವಾಶು ತತಃ ಕೃಶತರೀಮಿಮಾಂ .. 49..

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ .

ಸ ತತ್ರೋಕ್ತೋ ಮಹಾರಾಜ ಋಷಭೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ .

ಸುಮಿತ್ರೋಽಪನಯತ್ಕ್ವಿ ಪ್ರಮಾಶಾಂ ಕೃಶತರೀಂ ತದಾ .. 50..

ಏವಂ ತ್ವಮಪಿ ಕೌಂತೇಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಣೀಮಿಮಾಂ ಮಮ .

ಸ್ಥಿರೋ ಭವ ಯಥಾ ರಾಜನ್ವಿಮವಾನಚಲೋತ್ತಮಃ .. 51..

ತ್ವಂ ಹಿ ದ್ರಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಶ್ಲೋತಾ ಚ ಕೃಚ್ಛೈಷ್ಟರ್ಥಕೃತೇಷ್ಟಿಹ .

ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಮ ಮಹಾರಾಜ ನ ಸಂತಪ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ .. 52..

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ರಾಜಧರ್ಮಾನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ

ಋಷಭಗೀತಾಸು ಅಷ್ಟವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ . 128

.. ಇತಿ ಋಷಭಗೀತಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ..

The adhyAyas are given as in Gita press edition.

Adhyaya numbers in shAntiparva of Mahabharata BORI
(Bhandarkar Oriental Research Institute BORI).

critical edition and in Kinjavadekar's edition
differ. The verse numbers and line numbers
in each differ so it was difficult to
consolidate. Refer to the links for more clarity.

Prepared and proofread by Sunder Hattangadi, PSA Easwaran

RiShabhagItA

pdf was typeset on December 29, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

